

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА:
СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В УПРАВЛІННІ**

**Міністерство освіти і науки України
Український державний університет науки і технологій**

**ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА:
СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В УПРАВЛІННІ**

Збірник наукових праць
за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
3-4 березня 2026 р.

Дніпро
2026

Організатори конференції:

кафедра економічної інформатики

Українського державного університету науки і технологій;

Національний університет «Запорізька політехніка».

Склад редакційної групи:

Бандоріна Л.М., Удачина К.О., Підгорна К.Д.

Економічна кібернетика : сучасні інформаційні технології в управлінні : збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Дніпро, 3-4 березня 2026 р. Дніпро : УДУНТ, 2026. 260 с.

Збірник наукових статей за матеріалами Всеукраїнської інтернет-конференції, присвяченої актуальним проблемам розвитку та впровадження сучасних інформаційних технологій у сфері управління, виробництва, логістики, фінансів, освіти та державного управління. Розглянуто теоретичні й прикладні аспекти побудови систем аналізу та підтримки прийняття обґрунтованих управлінських рішень, а також інструменти й методи оптимізації виробничих, логістичних і фінансових процесів. Особливу увагу приділено питанням цифрової трансформації в освіті, науці, промисловості та публічному управлінні, зокрема застосуванню цифрових платформ, аналітичних систем, технологій оброблення даних і моделювання складних соціально-економічних процесів.

Збірник призначено для науковців, викладачів, аспірантів, здобувачів вищої освіти, а також фахівців-практиків у галузі інформаційних технологій, економіки, управління та цифрової трансформації.

Матеріали подано в авторській редакції.

Відповідальність за дотримання норм авторського права, за зміст і достовірність матеріалів несуть автори.

ЗМІСТ

СИСТЕМИ АНАЛІЗУ ТА ПРИЙНЯТТЯ ОБҐРУНТОВАНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

<i>Бандоріна Л.М., Кисельов В.І., Петречук Л.М.</i> КОНЦЕПЦІЯ РОЗРОБКИ СИСТЕМИ ОЦІНКИ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	7
<i>Білоцерківець В.В., Кабаченко Б.В., Кошевий М.В.</i> ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В УМОВАХ УТВЕРДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	14
<i>Білоцерківець В.В., Романченко В.І., Переверзєв В.І.</i> ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РЕАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЄКТАМИ В КООРДИНАТАХ СТАНОВЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	21
<i>Головач Т.В., Боднар І.Р.</i> ЗАСТОСУВАННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМКІВ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ	28
<i>Головач Т.В., Шкапоїд Ю.М.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ З ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ	36
<i>Делієв С.К., Завгородня О.О.</i> ГІБРИДНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ СМАРТ-ПРОЄКТІВ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	46
<i>Жуковський Д.М.</i> ФОРМУВАННЯ МЕТОДОЛОГІЇ ВИМІРЮВАННЯ ВАРТОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ТА ДОВГОСТРОКОВОЇ ЦІННОСТІ КЛІЄНТІВ У СИСТЕМІ ЮНІТ-ЕКОНОМІКИ	51
<i>Іщук С.О., Созанський Л.Й.</i> КЛАСТЕРИЗАЦІЯ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ ЗА РІВНЕМ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	59
<i>Калініченко З.Д.</i> СТРАТЕГІЇ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ НА ОСНОВІ БІЗНЕС-МОДЕЛЮВАННЯ	66
<i>Лебедева В.К., Майборода А.С.</i> ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЧИННИК ОПТИМІЗАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ ТРАНЗАКЦІЙ	72
<i>Моня А.Г., Бойко А.Г.</i> ВИКОРИСТАННЯ BIG DATA В УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕННЯХ	77
<i>Моня А.Г., Музика Я.В.</i> ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ АНАЛІТИЧНІ СИСТЕМИ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ПРИЙНЯТТЯ ОБҐРУНТОВАНИХ РІШЕНЬ	85
<i>Підгорна К.Д., Удачина К.О., Підгорний В.О.</i> ОЦІНЮВАННЯ СМАРТПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІЙ ЯК ОСНОВА ДЛЯ УХВАЛЕННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	91

<i>Савіна С.С., Леценко П.В.</i> ФРАНЧАЙЗИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗНИЖЕННЯ РИЗИКІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ: КЛАСИФІКАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ЗАКЛАДІВ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ	96
<i>Удачина К.О., Подольхов М.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ОБСЛУГОВУВАННЯ КЛІЄНТІВ У СФЕРІ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ УКРАЇНИ	102
<i>Ус С.А., Горб К.С.</i> ЗАСТОСУВАННЯ БАГАТОКРИТЕРІАЛЬНИХ МОДЕЛЕЙ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ РОБОТИ МОЛОДШОГО МЕДИЧНОГО ПЕРСОНАЛУ	107
<i>Усенко М.П., Бандоріна Л.М.</i> ВПЛИВ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ КРИЗИ НА РОЗВИТОК ХМАРНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	112

ІНСТРУМЕНТИ І МЕТОДИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ВИРОБНИЦТВА, ЛОГІСТИКИ ТА ФІНАНСІВ

<i>Андрос С.В.</i> ВПЛИВ ВОЄННИХ РИЗИКІВ НА КРЕДИТОСПРОМОЖНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ АПК УКРАЇНИ	118
<i>Bandorina L., Zavorodnia O., Zavorodnii K.</i> UKRAINE'S EXPORT STRATEGY: COMPARATIVE ADVANTAGES, PRIORITY MARKETS AND TRANSPORT CORRIDORS	123
<i>Будяков Г.В.</i> ІТ-АУТСОРСИНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСІВ ОРГАНІЗАЦІЇ	129
<i>Іванова М.В., Гончар Л.А.</i> ЗАДАЧІ ОПТИМІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ	134
<i>Kudria Ya.V.</i> PECULIARITIES OF SOME OF THE FORMS OF INVESTING IN THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF REGIONAL INDUSTRY	139
<i>Лозовська Л.І., Канищев І.А., Бакурова А.В.</i> НЕПЕРЕРВНА МОДЕЛЬ ВИЗНАЧЕННЯ МОМЕНТУ ПОСТАВОК З УРАХУВАННЯМ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ПОПИТУ	144
<i>Монія А.Г.</i> PARAMETER DETERMINATION FOR THE MANUFACTURING OF A HIGH-EFFICIENCY DISC BRAKE FOR A MINE LOCOMOTIVE	153
<i>Соколенко І.Ф., Бандоріна Л.М.</i> АВТОМАТИЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ АНАЛІТИКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПРИВАТНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЗАВОД МЕТАЛОМОНТАЖ»	159
<i>Соломенний О.О.</i> КЛАСИФІКАЦІЙНА МОДЕЛЬ ОЦІНЮВАННЯ ДЛЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО-ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	164
<i>Циплаков А.І., Топоркова О.А.</i> ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	170

ІНСТРУМЕНТИ ПІДТРИМКИ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ

Циплаков А.І., аспірант; Топоркова О.А.

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри фінансів, обліку та психології, ННІ ДІІТ

Український державний університет науки і технологій

м. Дніпро, Україна

Анотація. Досліджено питання оптимізації фінансового управління на мікрорівні шляхом розширення кола інструментів підтримки фінансової стійкості. Запропоновано заходи оперативного, тактичного та стратегічного характеру для забезпечення платоспроможності підприємства на прийнятному рівні. Акцентовано увагу на інтеграції, адаптації та трансформації цифрових нововведень в практику формування фінансових моделей економічних суб'єктів.

Ключові слова: фінансове управління, платоспроможність, оптимізація, розрахункові операції, фінансові моделі.

Постановка проблеми. Економічна стратегія є дорожньою картою суб'єктів господарювання в короткостроковій та довгостроковій перспективі. В період невизначеності та економічної турбулентності особливо зростає потреба в розробці інструментів, які підвищують фінансову стійкість підприємства. Наукові напрацювання в контексті підходів до оцінки платоспроможності та фінансової стійкості є значущими, натомість, існує потреба в інструментах, адаптованих до умов воєнного стану, які б враховували такі фактори, як: ймовірність руйнувань об'єктів інфраструктури, порушення логістичних шляхів, блекаути та суттєве удорожчання вартості енергоносіїв для бізнесу.

Для побудови стійкої моделі розвитку за таких умов варто спиратися на дискримінантні моделі, які базуються на оцінці ключових фінансових показників. Комплексна система оцінки фінансової стійкості з урахуванням

галузевої специфіки, SWOT-аналіз, ABC-аналіз, експрес-діагностика, агрегатний, коефіцієнтний та інтегральний підходи мають певні переваги за ординарних умов. Умови військового стану вносять суттєві корективи в традиційні підходи та потребують екстраполяції на галузеві та регіональні ризик-індикатори.

Особлива увага до платоспроможності є цілком очевидною, оскільки цей показник задає вектор довгострокового розвитку підприємства. Українські та зарубіжні науковці досліджують питання забезпечення платоспроможності підприємств як індикатор фінансової стійкості, оптимізації структури капіталу, антикризового управління та впровадження цифрових рішень у фінансове планування. Значна увага у багатьох дослідженнях приділяється ролі стратегічного та безпеко-орієнтованого підходу до ліквідності, проблемі оцінки ефективності управління оборотними активами та значущості впливу боргового навантаження на загальний фінансовий стан підприємства.

В процесі ухвалення управлінських рішень в межах фінансово-господарської діяльності підприємства домінують умови невизначеності та інформаційної обмеженості. Насамперед йдеться про відсутність повної та достовірної інформації щодо параметрів функціонування суб'єкта господарювання в майбутньому, що формується під впливом як контрольованих, так і неконтрольованих чинників внутрішнього і зовнішнього середовища. Такі умови спонукають підприємства до пошуку дієвих інструментів оптимізації операційної діяльності, логістики та фінансового планування, що пояснює актуальність обраної теми.

Виклад основного матеріалу. Фінансова стійкість визначає здатність підприємства підтримувати платоспроможність, зберігати ліквідність, протистояти шокам і продовжувати операційну діяльність, інвестувати в модернізацію й відновлення виробництва [1, с. 484].

Структурна збалансованість є основною характеристикою фінансово стійкого підприємства. Дефіцит фінансових ресурсів підвищує ймовірність кризових явищ, тоді як їх надмірна концентрація свідчить про нераціональне використання капіталу. Оптимальний стан досягається за умови такого

співвідношення ресурсів і зобов'язань, яке забезпечує прибуткове функціонування з мінімізацією ризиків. Традиційні інструменти вже не гарантують підтримки ліквідності на прийнятному рівні без глибокої інтеграції процесів фінансового планування, реінжинірингу, реструктуризації зобов'язань і впровадження цифрових інструментів [2].

Комплексний аналіз фінансової стійкості передбачає:

- дослідження складу та структури активів;
- оцінку динаміки й структури джерел фінансування;
- визначення рівня забезпеченості власними оборотними коштами;
- аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості;
- оцінювання платоспроможності підприємства та ліквідності активів.

З урахуванням наведених напрямів комплексного аналізу можна стверджувати, що ознаками фінансово стійкого підприємства є: стабільні доходи (виручка повністю покриває витрати і перевищує їх в межах бажаного рівня прибутковості); незначний рівень боргового навантаження (кредиторська заборгованість менша за дебіторську; тривалість обороту коштів у розрахунках має тенденцію до пришвидчення); наявність запасу міцності (фінансової «подушки») в частині оборотних активів; прийнятний рівень платоспроможності; раціональне управління ціноутворенням, активами, витратами [3, с. 83].

Фінансова стійкість економічних суб'єктів визначається низкою чинників внутрішнього і зовнішнього впливу. Внутрішні фактори пов'язані безпосередньо з фінансово-господарською діяльністю, це: структура капіталу, рівень ліквідності, ефективність управління основним і оборотним капіталом, диверсифікаційний підхід до логістики (наявність декількох не пов'язаних між собою постачальників і географічно роз'єднаних ринків збуту), наявність фінансових резервів, якість корпоративного управління. Зовнішні фактори пов'язані з макроекономічними процесами (волатильність ринку, інфляція, зміна валютного курсу), функціонуванням державної фінансової системи, наявністю доступу до кредитних ресурсів, якістю правового середовища, доступністю критичної інфраструктури і безпекою логістичних маршрутів. У

періоди воєнних дій зовнішні чинники набувають більшого вагового значення: перерви у сталих логістичних ланцюгах, руйнування виробничих потужностей, міграційні ризики, санкції та низка інших обмежень створюють додаткове навантаження на операційні та фінансові показники підприємств [1, с. 484-485].

Між підходом до фінансового управління та факторами внутрішнього й зовнішнього впливу прослідковується причинно-наслідковий зв'язок. Ключові складові, які необхідно враховувати під час формування фінансових моделей за умов воєнного стану, це: створення грошових резервів, впровадження ефективної управлінської політики, цифровізація бізнес-процесів та забезпечення соціальної відповідальності бізнесу [4].

Фінансова інформація є базисом для прийняття управлінських і виробничих рішень. Інтеграція, адаптація та трансформація цифрових технологій у фінансовий менеджмент і корпоративне управління зумовлює зміну підходів до ресурсного забезпечення, аналітики даних та стратегічного планування, формуючи підґрунтя для інноваційного розвитку підприємств.

Інструментами інтеграції цифрових технологій у ділянку фінансового планування є хмарні сервіси, які забезпечують зберігання фінансових даних та легкий доступ до них авторизованим користувачам. Інструментами адаптації є: BI, Big Data, AI, IoT, CRM, ERP, блокчейн, які дозволяють оптимізувати процес збору, обліку та аналізу фінансової інформації. Етап цифрової трансформації системи фінансового управління на підприємстві пов'язують з формуванням стратегії цифрового управління та ухвалення рішень на засадах смарт-підходу. Усе зазначене відкриває нові можливості в контексті фінансової архітектури на мікрорівні.

Організація грошових розрахунків є невід'ємним елементом прозорості фінансів та забезпечення розрахункової дисципліни, що базується на підтриманні раціонального співвідношення між власними зобов'язаннями підприємства та заборгованістю його контрагентів. До ключових складових розрахункової дисципліни належать: дотримання договірних умов і строків платежів; ефективне розрахунково-касове

обслуговування; раціональна організація безготівкових форм розрахунків; системний контроль за рухом грошових потоків.

Суттєвим ризиком як за ординарних умов так і в період невизначеності та економічної турбулентності є недостатній рівень фінансової гнучкості. Значна частка короткострокових зобов'язань потребує регулярного погашення, що обмежує можливості довгострокового інвестування та стратегічного розвитку. Підприємство, орієнтоване переважно на короткострокові джерела фінансування, змушене концентрувати ресурси на поточних виплатах, що знижує інвестиційний потенціал та інноваційну активність.

Зростання кредиторської заборгованості також створює системні ризики, особливо для підприємств, що активно використовують позиковий капітал у процесі операційної діяльності. Накопичення боргів може спричинити ефект «ланцюгової» заборгованості, дестабілізуючи фінансовий стан не лише окремих суб'єктів, а й певної галузі загалом. Крім того, неплатоспроможність контрагентів здатна призвести до втрати ділової репутації та ускладнення партнерських відносин в межах кластерних об'єднань, регіону, галузі.

Додаткову загрозу становить висока чутливість підприємства до макроекономічної нестабільності. Економічні кризи, форс-мажорні обставини, інфляційні процеси та валютні коливання істотно ускладнюють фінансові можливості щодо обслуговування короткострокових зобов'язань. За значної питомої ваги таких зобов'язань у структурі пасивів виникає ризик дефіциту ліквідних коштів, що може спричинити фінансову дестабілізацію.

Для покращення фінансової стійкості на мікрорівні доцільним є багаторівневе управління платоспроможністю шляхом застосування інструментів оперативного, тактичного та стратегічного характеру (рис. 1).

Зберігати стабільний розвиток підприємству дозволяє гнучка бізнес-стратегія та системний підхід до фінансового управління. Основними завданнями фінансового управління в період невизначеності та економічної турбулентності є підтримка платоспроможності, забезпечення фінансової

стабільності підприємства та запобігання його банкрутству, а також впровадження системи моніторингу та оцінки ефективності вжитих заходів.

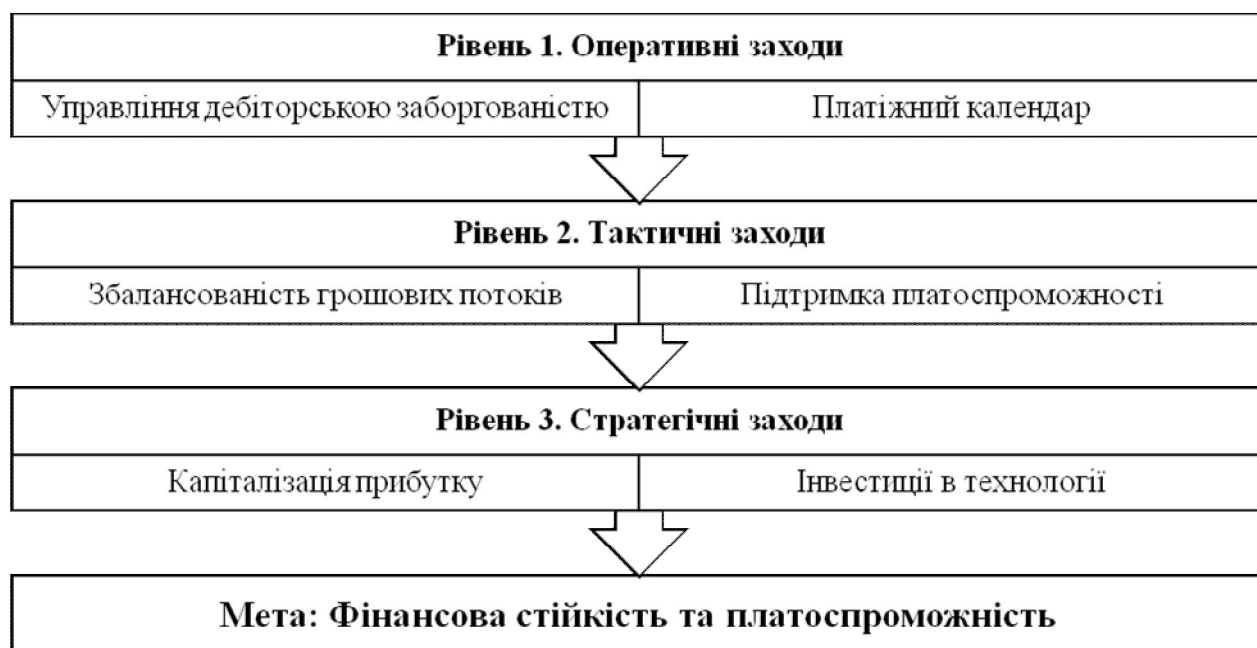

Рис. 1. Інструменти покращення фінансової стійкості на мікрорівні

Враховуючи значний вплив зумовлених війною та економічною нестабільністю зовнішніх чинників, традиційні індикатори фінансової стійкості (коефіцієнти ліквідності, фінансової незалежності, рентабельності) мають доповнюватися індикаторами стійкості до шоків (наприклад, співвідношення грошових резервів до середньомісячних витрат, частка постачальників з альтернативними маршрутами тощо). Практична імплементація цих підходів сприяє формуванню превентивної політики управління ризиками на підприємстві [1, с. 485].

Також доцільним є врахування різновекторного впливу грошових потоків від різних видів діяльності на підтримку платоспроможності. Так, операційні грошові потоки дозволяють підприємству підтримувати нормальну ліквідність і своєчасно виконувати платіжні зобов'язання. Інвестиційні грошові потоки зменшують поточну ліквідність, оскільки пов'язані із суттєвими витратами на придбання необоротних активів. Фінансові грошові потоки з одного боку забезпечують додаткову ліквідність, а з іншого зменшують її через необхідність сплати відсотків за користування позиками.

Висновки. Отже, формування фінансової стійкості підприємств зумовлюється сукупністю екзогенних економічних чинників (податкова політика держави, інфляційні процеси, рівень конкуренції, інвестиційна привабливість, загальноекономічна кон'юнктура) та факторів фінансового характеру (динаміка відсоткових ставок, умови банківського кредитування, валютне регулювання, страхові механізми тощо). Їх вплив визначає можливості забезпечення стабільності та довгострокового розвитку суб'єкта господарювання. Ключовими ознаками фінансової моделі в умовах невизначеності є: динамічний характер фінансових показників (вплив вартості грошей у часі на ліквідність та платоспроможність); екстраполяція впливу макроекономічних змін на фінансову стійкість; побудова ефективних стратегій управління дебіторською заборгованістю; врахування секторальних особливостей; впровадження цифрових інструментів в практику фінансового планування.

Перелік посилань:

1. Марусяк Н. Л. Забезпечення фінансової стійкості підприємств в умовах воєнного стану та економічної турбулентності. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 5 (56). С. 483–488. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-66>

2. Дорошенко А. П., Дорошенко О. О., Криштоп М. О., Ніколаєв Ю. Ю. Стратегічні підходи до забезпечення платоспроможності підприємства. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2025. № 18. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15459369>

3. Плиса В., Цюпка А., Мунтян Б. Фінансова стійкість як запорука економічної безпеки підприємства в умовах повоєнного відновлення економіки. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 3 (54). С. 81–86. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-12>

4. Степаненко О. І., Канельська А. В. Фінансова стійкість підприємств в період воєнного стану: ризики, загрози, шляхи їх подолання. *Підприємництво та інновації*. 2024. № 33. С. 123–130. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/33.21>

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ЕКОНОМІЧНА КІБЕРНЕТИКА:
СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ
В УПРАВЛІННІ**

Збірник наукових праць
за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
3-4 березня 2026 р.

Відповідальний редактор Л.М. Бандоріна
Комп'ютерна верстка К.Д. Підгорна

Український державний університет науки і технологій

2026